

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА І ПРАВА

*Міжнародна науково-
практична конференція
(заочна форма)
«Формування та
перспективи розвитку
підприємницьких структур в
рамках інтеграції до
європейського простору»*

27 березня 2018 року

Полтава 2018

Редакційна колегія:

Махмудов Х.З. – д.е.н., професор, завідувач кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії

Галич О.А. – к.е.н., доцент, декан факультету економіки та менеджменту Полтавської державної аграрної академії

Світлична А.В. - к.е.н., доцент, заступник декана факультету економіки та менеджменту Полтавської державної аграрної академії

Калашник О.В. - к.т.н., доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії

Писаренко С.В. - к.с.-г.н., доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії

Михайлова О.С. - к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (заочна форма) «Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору». - Полтава: ПДАА, 27 березня 2018 р. - 365 с.

Тези наводяться без змін та редагування. Відповідальність за зміст та редакцію тез несуть автори та наукові керівники.

Для здобувачів освіти, викладачів та науковців.

©Полтавська державна аграрна академія

© Кафедра підприємництва і права

ЗМІСТ

Вступне слово	12
Алавердян Л. М. РЕАЛЬНИЙ ОГЛЯД СТАНУ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР В УКРАЇНІ	14
Андрушко Р. П., Лиса О. В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	16
Антошкін В. К., Рунчева Н. В. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА АГРОПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	19
Бараболя О. В. ВМІСТ ТОКСИЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ У ҐРУНТІ І В ЗЕРНІ ПШЕНИЦІ ТВЕРДОЇ ЯРОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД УДОБРЕННЯ	21
Басова Ю. О., Губа Л. М., Шурдук І. В. ВИМОГИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА ДО КОСМЕТИЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ	26
Бенях В. В. РОЗВТОК ВИЩОЇ ОСВІТИ В РАМКАХ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ	29
Бжозовська А., Шведенко П. Ю. ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ ДОСВІД КРЕДИТУВАННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В КРАЇНАХ ЄС	31
Бирта Г. А., Бургу Ю. Г. ФУНКЦІОНАЛЬНО-ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ СВОЙСТВА МЯСНОГО СЫРЬЯ	35
Богдан В. С. ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	39
Бойко Л. А. СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК НЕОЦІНЕННА НЕОБХІДНІСТЬ ДЛЯ УКРАЇНИ	42
Воронько-Невіднича Т. В. ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗБУТОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	47
Вотченікова О. В. МАРКЕТИНГ ВІДНОСИН ЯК БАЗОВА КОНЦЕПЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА	48
Ганжєнко С. Р. ТОРГІВЛЯ УКРАЇНИ З ЄВРОПОЮ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	51
Гнітій Н. В., Бондарець Т. Г. ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ПРЕСЕРВІВ З ФІЛЕ ОСЕЛЕДЦЯ	54
Горяча О. О., Бритвенко А. С. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ЕКСПОРТУ ОЛІЙНО-ЖИРОВОЇ ПРОДУКЦІЇ УКРАЇНИ	57
Горячова О. О. ЗБЕРЕЖЕНІСТЬ ВЛАСТИВОСТЕЙ ПЛОДІВ ПРИ ВИРОБНИЦТВІ ВІДНОВЛЕНИХ СОКІВ	59
Григор І. К., Дядик Т. В. МІГРАЦІЙНИЙ РУХ НАСЕЛЕННЯ	62

Ігнатенко М. М. ІНФОРМАЦІЙНО-ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, НОРМАТИВНО-ГРОШОВА ОЦІНКА ТА ОПОДАТКУВАННЯ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ	99
Іноземцев В. А. , Мороз С. Е. РОЛЬ НАВЧАННЯ В АКТИВІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДІ	101
Іноземцева Ю. Ю. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	103
Кайнаш А. П., Макогон В. В. ВИЗНАЧЕННЯ ЯКОСТІ НАПІВКОПЧЕНИХ КОВБАС ВІТЧИЗНЯНИХ ВИРОБНИКІВ	107
Кайнаш А. П., Попельнух А. Ю. ВИЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ МАСЛА СОЛОДКОВЕРШКОВОГО РІЗНИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ МАРОК	109
Калашник О. В., Кириченко О. В., Рачинська З. П. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛИТКИ КЕРАМІЧНОЇ ЯК ЗАСІБ ЗАДОВОЛЕННЯ ПОТРЕБ СПОЖИВАЧІВ	112
Калініченко А. В., Калашник О. В., Михайлова О. С. ДОСЛІДЖЕННЯ МАРКОВАННЯ ПАПЕРУ ДЛЯ ДРУКУ, ЩО ІМПОРТУЮТЬ В УКРАЇНУ	115
Калініченко О. В. ОЦІНКА ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА ЕНЕРГЕТИЧНИМИ РЕСУРСАМИ	119
Калюжна Ю. П. СУЧАСНИЙ СТАН БІРЖОВОГО АГРАРНОГО РИНКУ	122
Кандзюба Л. І. ІНОЗЕМНА МОВА ТА КАР'ЄРНІ ПЕРСПЕКТИВИ МАЙБУТНЬОГО ПІДПРИЄМЦЯ	124
Канцедаль Н. А., Таранунець Т. Г. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПОРЯДКУ СТВОРЕННЯ ТА РОЗПОДІЛУ ДОХОДІВ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	126
Касатонova І. А. ВСТАНОВЛЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «БІЗНЕСМЕН»	129
Касатонova І. А., Кононенко А. В. БАР'ЄРИ СПІЛКУВАННЯ В МЕНЕДЖМЕНТІ ТА ШЛЯХИ ЇХ УСУНЕННЯ	132
Коваленко Г. О. ЗАЙНЯТІСТЬ І БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ	135
Коваленко М. В. ШАХРАЙСТВО В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА	137
Коваль С. В. ЗАВДАННЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТОВАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	140

*Калініченко О. В.,
к.е.н., доцент кафедри економіки підприємництва,
Полтавська державна аграрна академія,
м. Полтава, Україна*

ОЦІНКА ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА ЕНЕРГЕТИЧНИМИ РЕСУРСАМИ

Сучасне виробництво сільськогосподарської продукції в Україні характеризується високим рівнем механізації виробничих процесів. Це вимагає залучення переважно вичерпних матеріальних та енергетичних ресурсів, вартість яких постійно збільшується. Вказана обставина, в свою чергу, потребує розробки нових підходів до оцінки енергетичних ресурсів та енергетичних потужностей аграрних підприємств.

Сукупна енергетична потужність характеризує розвиток рівня продуктивних сил.

Енергетичну потужність аграрного підприємства складають різноманітні силові машини (енергомашини). Вказані ресурси аграрного підприємства складає сукупна потужність енергетичних засобів у кіловатах (кВт) або джоулях (Дж), що використовується в аграрному підприємстві.

Використання енергетичних ресурсів є цілеспрямованим та певним чином організованим для досягнення цілей аграрного підприємства. Це потужності двигунів автомобілів, тракторів, комбайнів, самохідних машин, стаціонарних та інших двигунів, електричних двигунів, електроустановок. При розрахунку енергетичної потужності аграрного підприємства не враховують потужності механічних двигунів, що обслуговують електрогенератори.

Сукупну енергетичну потужність визначають за формулою:

$$EP_c = E_d + E_{ed} + (E_{d,t} - E_{m,d}), \quad (1)$$

де EP_c – сукупна енергетична потужність аграрного підприємства, кВт (Дж);

E_d – потужність двигунів внутрішнього згоряння, кВт (Дж);

E_{ed} – потужність електродвигунів, кВт (Дж);

$E_{d,t}$ – потужність машин та обладнання для механізації і автоматизації технологічних процесів, кВт (Дж);

$E_{m,d}$ – потужності механічних двигунів, кВт (Дж).

Разом із силовими машинами (енергомашинами) в аграрному підприємстві використовується цілий комплекс робочих машин різного функціонального призначення. Тому важливе значення має встановлення і дотримання оптимальних пропорцій між енергетичними засобами та робочими машинами.

70 – 80 % енергетичних потужностей аграрних підприємств припадає на мобільні енергетичні засоби: автомобілі, трактори та самохідні комбайни. Це пов'язано з територіальною розосередженістю, що призводить до значного

обсягу перевезень вантажів та пробігів транспорту у незавантаженому стані при його поверненні. Найменшу частку займають двигуни комбайнів та самохідних машин – 10 – 15 %.

Електрогосподарство в аграрному підприємстві включає трансформатори та трансформаторні підстанції, лінії електропередач внутрішньогосподарського призначення, прилади електроживлення, електромотори, устаткування культурно-побутового призначення.

Використання системи силових машин (енергомашин) та робочих машин в аграрному підприємстві зумовлює необхідність урахування галузевої структури виробництва та ґрунтово-кліматичних умов й географічних зон України. Це сприяє повному використанню природного і виробничого потенціалу аграрного підприємства та підвищенню продуктивності праці.

Потенціал енергозбереження аграрного підприємства – це сукупність потенційних можливостей підприємства щодо економії енергії, ресурсів та засобів, необхідних для реалізації цих можливостей з урахуванням рівня специфіки енергоспоживання у сільському господарстві, обумовленого залученням землі та біологічних об'єктів до процесу виробництва, залежністю виробництва від природно-кліматичних умов і його сезонністю, організаційно-економічною складністю ведення галузей.

На динаміку енергетичного потенціалу аграрного підприємства впливають зовнішні та внутрішні чинники.

Сукупність чинників зовнішнього середовища як прямого, так і непрямого впливу включає:

- непослідовність і безсистемність у проведенні економічних реформ;
- відсутність дієвої державної підтримки сільського господарства;
- недосконалість чинного законодавства;
- диспаритет цін на енергетичні ресурси і сільськогосподарську продукцію;
- олігополія постачальників енергетичних ресурсів;
- тінізація ринку енергетичних ресурсів;
- недостатнє виробництво та надходження нової техніки;
- високі ставки відсотків по кредитах й не вигідні умови їх надання.

До системи чинників внутрішнього середовища, що впливають на рівень і ефективність використання енергетичних ресурсів у аграрному підприємстві, відносять:

- відсутність цілеспрямованості та системності господарювання (відсутність чітких цілей, завдань і стратегії розвитку аграрного підприємства);
- недостатній рівень кваліфікації працівників у ринкових умовах;
- моральна і фізична зношеність основних засобів виробництва;
- високий рівень енергомісткості технологій у рослинництві та тваринництві;
- відсутність матеріальної та моральної мотивації

у працівників до енергозбереження у процесі виробництва сільськогосподарської продукції;

– нестача власних фінансових ресурсів;

– втрати енергетичних ресурсів у процесі транспортування, зберігання й споживання;

– втрати сільськогосподарської продукції.

До показників, що характеризують забезпеченість сільськогосподарського виробництва та робочої сили енергетичними ресурсами, відносять: енергозабезпеченість, енергоозброєність праці, електрозабезпеченість, електроозброєність праці.

Енергозабезпеченість визначається як відношення загальної суми енергетичних потужностей аграрного підприємства до відповідного розміру земельної площі (сільськогосподарських угідь, ріллі або посівної площі):

$$EP_{\text{заб}} = \frac{EP_{\text{с}}}{ПЛ_{\text{с.у}}}, \quad (2)$$

де $EP_{\text{заб}}$ – енергозабезпеченість, кВт/га (Дж/га);

$EP_{\text{с}}$ – сукупна енергетична потужність, кВт (Дж);

$ПЛ_{\text{с.у}}$ – площа сільськогосподарських угідь, га.

Енергоозброєність праці визначається як відношення загальної суми енергетичних потужностей аграрного підприємства до середньооблікової чисельності працівників, зайнятих в сільськогосподарському виробництві:

$$EP_{\text{озб}} = \frac{EP_{\text{с}}}{ЧП_{\text{с.о}}}, \quad (3)$$

де $EP_{\text{озб}}$ – енергоозброєність праці, кВт/особу (Дж/особу);

$EP_{\text{с}}$ – сукупна енергетична потужність, кВт (Дж);

$ЧП_{\text{с.о}}$ – середньооблікова чисельність працівників підприємства, зайнятих у сільськогосподарському виробництві, осіб.

Електрозабезпеченість визначається як відношення загальних витрат електроенергії аграрного підприємства до площі сільськогосподарських угідь:

$$EL_{\text{заб}} = \frac{EL_{\text{с}}}{ПЛ_{\text{с.у}}}, \quad (4)$$

де $EL_{\text{заб}}$ – електрозабезпеченість, кВт-год./га;

$EL_{\text{с}}$ – сукупні витрати електроенергії, кВт-год.;

$ПЛ_{\text{с.у}}$ – площа сільськогосподарських угідь, га.

Електроозброєність праці визначається загальними витратами електроенергії, спожитої на виробничі цілі в сільському господарстві, з розрахунку на одного середньооблікового працівника, зайнятого у сільськогосподарському виробництві або витрачений робочий час (люд.-дні, люд.-год.):

$$EL_{\text{озб}} = \frac{EL_{\text{с}}}{ЧП_{\text{с.о}}}, \quad (5)$$

де $EL_{\text{озб}}$ – електроозброєність праці, кВт-год./особу;

ЕЛ_с – сукупні витрати електроенергії, кВт-год.;

ЧП_{с.о} – середньооблікова чисельність працівників, зайнятих у сільськогосподарському виробництві, осіб.

Рівень забезпеченості енергетичними ресурсами значною мірою впливає на економічну ефективність аграрного підприємства. Так, при збільшенні енергоозброєності праці зростає врожайність сільськогосподарських культур, підвищується продуктивність тварин. При цьому знижуються виробничі витрати на одиницю сільськогосподарської продукції.

Підвищення рівня електрифікації аграрного підприємства сприяє підвищенню комплексної механізації та автоматизації сільськогосподарського виробництва, зменшенню витрат праці й підвищенню її продуктивності, зниженню собівартості одиниці сільськогосподарської продукції, скороченню термінів окупності додаткових витрат на електрифікацію.

Таким чином, запропонована методика дає можливість структурно оцінити забезпеченість сільськогосподарського виробництва та робочої сили енергетичними ресурсами, що дає змогу при розробці енергозберігаючих заходів виявити найбільш енерговитратну ланку технологічних процесів виробництва сільськогосподарської продукції.

Калюжна Ю.П.

*к.е.н., доцент кафедри маркетингу,
Полтавська державна аграрна академія,
м. Полтава, Україна*

СУЧАСНИЙ СТАН БІРЖОВОГО АГРАРНОГО РИНКУ

Однією з необхідних складових прозорості взаємовідносин на ринку товарів і послуг та розвитку аграрного ринку загалом є біржова торгівля.

Нині біржова торгівля є важливою організаційною складовою формування внутрішнього і зовнішнього продовольчого та непродовольчого ринків.

15 жовтня 2003 р. чотирнадцять провідних бірж України створили Союз аграрних бірж України (надалі САБУ). Основною метою діяльності САБУ є підвищення ефективності біржового сільськогосподарського ринку, підтримка інтересів своїх бірж-членів союзу, підвищення інтегрованості та прозорості ціноутворення на аграрну продукцію та земельні ресурси, сприяння розвитку та функціонуванню відкритих ринків землі та товарів, формуванню нових земельних відносин, що відповідають характеру регульованої, соціально орієнтовної, ринкової економіки держави, шляхом реалізації комплексу правових, економічних, технічних і організаційних заходів [1].

Через біржовий ринок здійснюється оптова торгівля товарами за стандартами та зразками. Саме групування біржових цінностей дозволяє біржі реалізовувати стандартизаційну та котирувальну функції.